

Gentagelse skaber grobund for unikke byggerier

Faste samarbejder mellem arkitekter, ingeniører og entreprenører vil ikke føre til monoton arkitektur.

REPLIK

MIKKEL THOMASSEN,
PH.D., PARTNER I RÅDGIVNINGSVIRKSOMHEDEN
SMITH INNOVATION

DET ER LIDT af en bredside, der i to forsideartikler i Politiken 6.7. bliver rettet mod Københavns Kommunes kommende rammeudbud for skoler, kulturhuse og børnehaver. Det faste samarbejde med et byggeteam bestående af arkitekter, in-

geniører og entreprenører vil føre til monoton (kranspors)arkitektur, lyder kritikken.

Det er en skam, at det gentagne samarbejde som rammeudbuddet lægger op til, opfattes sådan. For målet med længerevarende samarbejde er som regel det modsatte, nemlig at give plads til at højne kvaliteten og detaljeringen gennem læring og udvikling. At det gentagne samarbejde så også gør det lettere at holde tid og budget, er en sekundær gevinst.

EN UMIDDELBAR gevinst ved det gentagne samarbejde er, at en masse unødige omkostninger ved at afgive tilbud og indgå kontrakt mellem bygherre og byggeteam undgås. Som blandt andet Danske Ark ved Lene Espersen har påpeget, spildes der alt for mange ressourcer med

Selvfølgelig er det ikke det færdige byggeri, der skal gentages i det længerevarende samarbejde

omfattende udbud på selv de mindste opgaver. Godt at se, at Københavns Kommune med sit rammeudbud har imødekommet den kritik.

En mere langsigtet effekt ved at gentage samarbejde er muligheden for specialisering. Som økonomen Adam Smith påpegede for ganske mange år siden, er gentagelse forudsætningen for læring og udviklingen af nye arbejdsgange og arbejdsredskaber.

For nej, selvfølgelig er det ikke det færdige byggeri, der skal gentages i det længerevarende samarbejde, som Københavns Kommune og på sigt forhåbentlig også andre bygherrer nu har skabt rammerne for. Det er samarbejdet, arbejdsprocesserne samt eventuelt særligt svære tekniske detaljer, der skal gentages. Det kunne f.eks. være, at man gennem faste

formater for at udveksle viden undgår misforståelser mellem rådgiver og bygherrer. At man gennem bedre arbejdsgange på byggepladsen reducerer spildtid, så byggeriet kan blive færdigt til tiden. Eller at man ved én gang for alle at gennemtænke, hvordan vand, varme og el føres rundt i bygningerne, kan sikre, at arkitekterne bruger tiden på at tegne rum og ikke tekniske installationsskakte.

MON IKKE DEN slags gentagelse skaber grobund for unikke byggerier mere end monotoni? En unikhed, vi vel stadig mangler at se fuldt udfoldet i byggeriet. Og vel at mærke en unikhed, som bygherre er tryk ved kan udfoldes, uden at det går ud over skatteborgernes legitime krav om, at budgetterne holdes, og at børnehaverne er klar, når børnene er det.